

være et Slags Udskud sammenlignet med dem, der findes paa andre Børnehjem, men jeg er rigtignok gaaet ud fra, at naar der er Tale om at lave Himmelbjerggaarden om til, som det udtrykkelig hedder i § 1, en Opdragelsesanstalt, var der tænkt paa, at det skulde være noget forskelligt fra de almindelige Børnehjem, som vi ellers give Understøttelse til paa Finansloven. Jeg har ment, at det var Forudsætningen, naar Himmelbjerggaarden skal blive Statsanstalt, hvad den ogsaa er som selvejende Institution, at det ikke var et almindeligt Børnehjem, man oprettede, hvor man betaler for at faa anbragt Kommunens Børn, men saa var det en Opdragelsesanstalt for saadanne Børn, som det ikke lykkes for Plejehjemsforeningerne at faa anbragte, fordi de ere i den Grad vanartede, at man ikke kan faa dem anbragte i et privat Hjem eller i de almindelige smaa Børnehjem. Saa bliver det en Anstalt, der, havde jeg nær sagt, er forpligtet til at optage dem, der ere saa vanskelige, at de ikke kunne komme andre Steder, og det er ud fra den Forudsætning, at jeg har talt, og det var i den Sammenhæng, at jeg omtalte, at det var mindre heldigt, at Anstalten kom til at ligge som en Slags Udstillingsgenstand. De Bemærkninger, den ærede sidste Taler kom med i saa Henseende, ramte ved Siden af, for jeg havde talt ud fra helt andre Forudsætninger og Betragtninger. Jeg gaar ud fra, at det er mine Forudsætninger og Betragtninger, der ere de rigtige, og at det er dem, der i det hele taget ligge til Grund for Forslaget, og har gjort, at man kan komme med det til Rigsdagen. Hvis det havde været et ganske almindeligt Børnehjem, kunde der dog ikke være Tale om, at vi af Hensyn til, at Forstanderen er død, skulde lave det om til en selvejende Institution, saa kunde vi faa en Masse selvejende Institutioner, vi have jo mange Børnehjem.

Spørgsmaalet om, hvad der skal gøres med Buddes Enke, synes jeg ikke skulde blandes ind i Sagen her. Naar der er Tale om at udbetale til Buddes Enke noget over 55,000 Kr., er det jo ikke ud fra den Betragtning, hvor meget man skylder Familien Budde for det Arbejde, den har gjort, men der er kun Tale om, hvad den har Krav paa, fordi den affeverer Gaarden. Spørgsmaalet om, hvad man skal give til Buddes Enke, synes jeg, vi maa behandle under andre Former, det kan man ikke blande ind i Spørgsmaalet om, hvorvidt dette er en kostbar Foranstaltning eller

ikke. Dette sidste Spørgsmaal ligger helt uden for, hvad man i øvrigt maatte have Lyst til at foretage sig, og hvad man i øvrigt mener at skyldte Buddes Enke. Jeg ønsker ogsaa at yde Budde og det Arbejde, han har udført, al mulig Anerkendelse.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Det forstaar sig af sig selv, at det er nødvendigt for os at opretholde et Hjem, der kan optage vanskelige Børn. Der er desværre her i vort Samfund saa mange af disse, at det er nødvendigt, at vi have saadanne Hjem. Vi have jo nogle, men om vi ville lade dette Hjem paa Himmelbjerggaarden nedlægge, ville vi bære os rent forkert ad. Det glæder mig derfor ogsaa, at samtlige Talere have sluttet sig til Lovforslaget og ønske at opretholde Hjemmet derovre.

Der har fra et Par af Talerne været ytret Ønske om, at Hjemmet mere direkte end her foreslaaet blev en Statsanstalt. Jeg kan ikke gaa ind paa disse Ønsker. Disse Talere og navnlig det ærede Medlem for Vejle Amts 4de Valgkreds (N. C. Jensen) have jo slet ikke paaregnet nogen virkelig Fordel ved, at Staten ligefrem købte Gaarden og drev den som Statsanstalt. Thi det er min Overbevisning, at ved at blive drevet som Statsanstalt, vilde denne Gaard paa ingen Maade blive drevet bedre, end den kan drives som selvejende Institution. Tværtimod, jeg tror, at man lettere ved at have det ordnet paa den Maade, her er foreslaaet, end ved at have en Statsanstalt, vil være i Stand til at faa den gode Forstander, som sammen med sin Hustru er Betingelsen for, at et Børnehjem kan gaa godt. Jeg vil dernæst gøre opmærksom paa, at Statsdrift i Almindelighed er betydelig dyrere end selvejende Institutioners Drift. Jeg ved godt, at der flere Gange her i Rigsdagen har været Tale om, at de selvejende Institutioner ere dyre at drive. Men de ere paa ingen Maade saa dyre som Statsdrift af lignende Anstalter. Jeg maa maaske nævne et Par Tal, som ere ret illustrerende, og som jeg tror ville have Betydning for denne og lignende Forhandlinger.

Vi drive jo Anstalter for Opdragelse af døvstumme og blinde, medens vi for aandssvage have selvejende Institutioner. Aandssvageanstalterne som selvejende Institutioner have tit været nævnte som Bevis for, hvor dyrt det er med disse selvejende Institutioner. Nu er det ikke vanskeliggere at opdrage blinde og døvstumme